دانشگاه بزرگ

امام صادق علیه السلام

علی اکبر مهدی پور

بسم الله الرحمن الرحیم

دانشگاه بزرگ امام صادق علیه السلام

نویسنده:

علی اکبر مهدی پور

ناشر چاپی:

مکتب اسلام

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

دانشگاه بزرگ امام صادق (ع)

مشخصات کتاب

نویسنده : علی اکبر مهدی پور

ناشر : مجله مکتب اسلام، شماره ۲۴۶، شهریور ۱۳۶۰

نخستین دانشگاه اسلامی

نخستین دانشگاهی که «تقوا» و «تخصص» را به هم آمیخته بود پیشوایان معصوم در سخت ترین شرایط لحظه ای از روشنگری باز نایستادند و به هر وسیله ممکن به نشر فرهنگ اسلام پرداختند، فی المثل امام سجاد (ع) در بحرانی ترین روزهای خفقان و اختناق حاکم زیر پوشش نیایش به روشنگری پرداخته که قسمتی از آنها بصورت «صحیفه ی سجادیه» به دست ما رسیده، که بعد از قرآن و نهج البلاغه، بزرگترین منبع مطمئنی است که می تواند در خودسازی مورد استفاده قرار گیرد، بعد از امام سجاد (ع) که بنی امیه رو به ضعف نهاد، فرصتی پیش آمد که امامان معصوم توانستند نخستین دانشگاه اسلامی و بزرگ ترین آکادمی علمی آن روز را بنیاد نهاده، شاگردان مبرزی بر اساس تقوا و تخصص در هم رشته ها تربیت کنند. تاسیس این دانشگاه به دست امام باقر (ع) آغاز، و توسط امام صادق (ع) تکمیل گردید، زیرا در عصر وی بنی امیه کلًا نابود گردیدند و بنی عباس که خود دشمن خون آشام اهلبیت بودند به جهت تازه کار بودن و نداشتن استقرار سیاسی، نتوانستند سد مهمی در برابر آن حضرت ایجاد کنند، از این رهگذر امام صادق علیه السلام توانست دانشگاه خود را آنچنان بارور سازد که حتی در قرن بیستم نظیر آنرا در جهان تسخیر فضا سراغ نداریم، زیرا تعداد رشته های علومی که در آن دانشگاه تدریس می شد به ۵۰۰ می رسید، درصورتی که در این قرن مشعشع طلائی چنین دانشگاهی را در سراسر جهان سراغ نداریم. شیخ

مفید در «ارشاد»، مرحوم محقق در «معتبر»، شهید اول، در «ذکری» و طبرسی در «اعلام الوری» تعداد شاگردان آن حضرت را ۴۰۰۰ نفر نوشته اند، و ابن عقده اسامی ۴۰۰۰ نفر فارغ التحصیل این دانشگاه را در رجال خود آورده است.

معجزات علمی امام صادق (ع)

اگر بخواهیم فقط نام رشته های گوناگونی را که امام جعفر صادق (ع) در این دانشگاه بزرگ تدریس می کرد، یاد کنیم، کتاب قطوری را تشکیل می دهد، از این رهگذر فقط نمونه ای چند از مطالب مهم علمی که امام صادق نزدیک به چهارده قرن پیش بیان فرموده و در این اواخر بدست دانشمندان بزرگ کشف شده است، اشاره می کنیم: ۱ـ هزار سال پیش از کپلر و کپرنیک، از حرکت وضعی زمین خبر داده و آن را موجب پیدایش شب و روز بیان کرده است. ۲ـ هزار سال پیش از پریستلی و لاوازیه، از اکسیژن و خواص آن سخن گفته، حتی نقش آن را در مورد سوختن بیان فرموده است. ۳ـ دوازده قرن پیش از بکرل (فرانسوی) و انیشتن (آلمانی) هاوارد هینتون (انگلیسی)، از قانون «نسبیت» بحث کرده و حتی «نسبیت زمان» را به شاگردش جابر تشریح کرده است. ۴ـ ۱۳ قرن پیش، از مرکب بودن هوا بحث کرده است درصورتی که لاوازیه هنگامی که از ترکیب هوا بحث کرد و توانست اکسیژن را از سایر گازهای موجود در هوا جدا کند، سرش را با گیوتین از تنش جدا کردند! ۵ـ ۱۳ قرن پیش، از سنگین بودن اکسیژن بحث کرده فرمود: آن قسمت از هوا که عامل اصلی تنفس است و اشیاء را تغییر می دهد، سنگین تر از دیگر عناصر

موجود در هواست. هزارسال بعد، بدست پریستلی ولاوازیه به ثبوت رسید که اکسیژن عامل اصلی تنفس است، و تغییر اجسام و فاسد شدن آنها در اثر اکسیژن هوا است و اکسیژن سنگین تر از هیدروژن و ازت است، بطوری که وزن آب را اکسیژن تشکیل می دهد، درحالی که از نظر حجم، هیدروژن آب دو برابر اکسیژن موجود در آب است. ۶_ ۱۳ قرن پیش، از هیدروژن بحث کرده فرمود: در آب چیزی هست که می سوزد جالب تر این که هزار سال بعد از او، هنگامی که «هانری کاوانديش» توانست آب را تجزیه کرده، هیدروژن را به دست آورد، آنرا «هوای قابل اشتعال» نام نهاد. ۷_ ۱۳ قرن پیش فرمود: نوری که از اشیاء به طرف چشم ما می آید، فقط قسمتی از آن به چشم ما می رسد از این جهت اشیاء دور را به خوبی نمی بینیم، و اگر بتوانیم چیزی بسازیم که هم آن نور را به چشم ما برساند، ما اشیاء دور را پنجاه برابر نزدیکتر خواهیم دید هنگامی که بر نظریه امام صادق به اروپا رسید و توسط «راجربیکون» منتشر گردید، لیپرشی اولین دوربین را بر اساس آن اختراع کرد و بدنبال آن گالیله دوربین فلکی خود را ساخت جالب توجه این که هنگامی که از گالیله در مورد دوربینش می پرسند، همان نظریه امام صادق (ع) را به زبان می آورد. ۸_ نظریه امام صادق (ع) در مورد زمان و مکان، که آنها را موجود تبعی دانسته نه ذاتی، کاملاً_ با نظریه دانشمندان فیزیکی عصر حاضر مطابقت دارد. ۹_ تئوری حرکت، که «هرچه هست حرکت دارد، حتی جمادات

نیز حرکت دارند» امروز جزء مسلمات علم است، ولی ابراز آن در ۱۱۳ قرن پیش، از معجزات علمی به شمار می آید. ۱۰ـ یکی دیگر از معجزات علمی آن حضرت، بیان ایشان در مورد بدن انسان است که فرمود: «آنچه در خاک هست در بدن انسان هم یافت می شود، که چهار قسمت آن زیاد است و ۸ قسمت آن کمتر، و ۸ قسمت دیگر خیلی کمتر از آنست». این نظریه امروز به ثبوت رسیده و معلوم شده که چهار عنصر که در بدن انسان خیلی زیاد است: اکسیژن، کربن، هیدروژن و ازت است، و ۸ عنصر که کمتر از آنست: منیزیم، سدیم، پتاسیم، کلسیم، فسفر، کلر، گوگرد و آهن است و ۸ عنصر که خیلی کمتر است: ملیبدن، سیلیسیم، فلئور، کبالت، منگنز، ید، مس و روی است. ۱۱ـ از دیگر معجزات علمی آن حضرت، گفتگو از انبساط و انقباض عالم است، که فرمود: «دنیاهائی که وجود دارند به یک حال نمی مانند و گاهی وسعت پیدا می کنند و زمانی منقبض می شوند. نظریه ی انبساط آن حضرت، در آغاز قرن بیستم، توسط «آبه لومتر» به ثبوت رسید، و به عنوان «پس روی کهکشانها» شهرت یافت و نظریه ی انقباض آن حضرت هم اکنون به عنوان «کوتوله» موسوم است. ۱۲ـ از قوانینی که در فیزیک ابراز فرمود، قانون مربوط به کدر بودن و شفاف بودن اجسام است، او فرمود: «هر جسمی که جامد و جاذب باشد، کدر است و هر جسم که جامد و دافع باشد، کم و بیش شفاف است و جاذب را به جاذب حرارت تفسیر فرمود: امام صادق (ع) درواقع با

عبـارت سـاده ای که آنهـا بفهمنـد از جـذب امواج الکترومـانیه تیـک بحث کرده است. و فرمولی که بیان فرموده کاملًا با نظر امروزی منطبـق است. ۱۳ــ می دانیم که قبـل از جنـگ جهـانی دوم، مسأله آلـودگی محیـط زیست، حتـی در شـهرهائی چون نیویورک و توکیو مطرح نبود، و این مسأله بعـد از جنگ جهانی دوم بر اثر پیـدایش صـنایع جدیـد، و اسـتفاده از نیروی اتم به وجود آمـد، ولی امـام جعفر صادق (ع) ۱۳ قرن پیش این موضـوع را مطرح کرده، فرمود انسـان بایـد طوری زنـدگی کنـد که پیرامون خود را آلوده نکنـد، زیرا اگر آلوده کند، روزی فرا می رسد که زندگی بر او دشوار و شاید غیر ممکن می شود. ۱۴ــ امام جعفر صادق (ع) ۱۱ ساله بود که یکی از اصـحاب پـدر بزرگوارش به نام «محمد بن فتی» یک کره جغرافیائی از مصـر به خـدمت امـام بـاقر (ع) آورد، این کره براسـاس هیئت بطلمیوس سـاخته شـده بود هنگـامی که امـام صادق آن را دیـد، به انتقاد پرداخت و فرمود هرگز امکـان نـدارد که خورشـید روزی یـک مرتبه به دور زمین بگردد و موجب پیـدایش شب و روز باشـد چنین انتقادی از هیئت بطلمیوس آن هم در سن یازده سالگی آن حضـرت واقعاً شـگفت انگیز است زیرا در آن روز در مجامع علمی جهـان هیئت بطلمیـوس پـذیرفته می شـد و تقریبـاً هزار سـال بعـد هیئت بطلمیوس مورد انتقـاد قرار گرفت و پـایه هـایش متزلزل شد. ۱۵ــ یکسال بعد که امام صادق علیه السـلام ۱۲ساله بود، در محضـر پدر بزرگوارشان امام باقر (ع) از عناصر اربعه (آب، آتش، خاک و باد) گفتگو شد، فرمود

من تعجب می کنم که مردی چون «ارسطو» چگونه متوجه نشده که «خاک» یک عنصر نیست بلکه عناصر متعددی در آن وجود دارد. اگر بخواهیم هم معجزات علمی امام صادق را فهرست وار بیاوریم، کتاب قطوری را تشکیل می دهد و لذا به همین نمونه های یاد شده اکتفا می کنیم، طالبین را به کتاب پر ارج «مغز متفکر جهان شیعه» که توسط ۲۵ مستشرق فرانسوی تهیه شده و متن فرانسوی آن از مرکز مطالعات اسلامی دانشگاه «استراسبورگ» منتشر شده است، ارجاع می کنیم متن عربی نظریه های امام جعفر صادق علیه السلام در مورد فیزیک و شیمی و آسترونومی و غیره را می توانید در جلد ۶۲ دائره المعارف بزرگ شیعه «بحارالانوار» تألیف پر ارج علامه مجلسی متوفی ۱۱۱۰ ه_ مطالعه فرمائید.

کتب اربعه

احادیث فقهی آن حضرت را جمعی از یارانش جمع آوری کردند که به صورت چهارصد کتاب درآمد و به «اصل های چهارصدگانه» معروف گردید، که قسمت اعظم آن ها چهار کتاب معروف شیعه احتواء کرده است، این کتابها که معتبرترین کتاب فقهی شیعه است به قرار زیر است: ۱_ الکافی، تألیف، محمد بن یعقوب کلینی، متوفی ۳۲۹ هجری ۲_من لایحضره الفقیه، تألیف: شیخ صدوق، متوفی ۳۸۱ هجری ۳و۴_ تهذیب و استبصار، تألیف: شیخ طوسی، متوفی ۴۶۰ هجری این چهار کتاب که به «کتب اربعه» معروفند، اصیل تر و معتبرتر از شش کتابی است که در میان اهل تسنن به «صحاح سته» معروف است. میراث گرانبهائی که در هر رشته ای از رشته های علوم از امام صادق (ع) به یادگار مانده است، از هر جهت غنی و پر مایه است، و

پایه های آن براساس تجزیه و تحلیل عمیق علمی و ابتکار و تحقیق وسیع فرهنگی استوار است، و در چهار چوب تفسیر و فقه و کلام محدود نبوده؛ همه ی شئون زندگی را، از ساده ترین مسائل زندگی تا پیچیده ترین معمای جهان هستی، در بر می گیرد همین جامعیت یکی از امتیازات دانشگاه امام صادق بر همه ی دانشگاههای موجود در سراسر جهان می باشد، به طوری که گفته شد در این دانشگاه ۵۰۰ رشته تدریس می شده است رقم ۵۰۰ با توجه به موقعیت زمانی برای هر محققی شگفت انگیز، و حتی برای برخی باورنکردنی است. از دیگر امتیارات این دانشگاه، مسأله تخصص و تربیت متخصص بود، اگرچه در قرن بیستم و در عصر تفکیک رشته ها و دوران تخصص، هنوز این مساله برای برخی حل نشده، ولی چهارده قرن پیش امام صادق مبتکر این مساله بوده و به تربیت متخصص عنایت خاصی قایل بود و دانشگاه امام صادق نخستین دانشگاهی است که تخصص و تقوا را به هم آمیخته بود. روی این بیان مساله تخصص ریشه مذهبی دارد. یکی دیگر از امتیازات دانشگاه بزرگ امام صادق (ع) استقلال سیاسی آن بود این دانشگاه در برابر رژیم حاکم هرگز تسلیم نشد و به هیچ حاکمی اجازه دخالت در امور این دانشگاه را ندارد، و لذا هیچ حاکمی نتوانست از این دانشگاه به سود خود استفاده کند درحالی که دیگر حوزه های علمیه در اختیار دولت وقت و در خدمت آن ها بود، دو حوزه بزرگ قم و نجف که امتداد دانشگاه امام جعفر صادق (ع) است، همین امتیاز را حفظ کرده در برابر

هیچ حاکمی سر تسلیم فرود نیاورده اند، درصورتی که در دیگر حوزه های علمیه همچون دانشگاه الازهر چنین خصیصه ای وجود ندارد و شیخ بیصار (شیخ الازهر) منتخب انور سادات و مجری منویات او می باشد.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹